

Behoort bij schrijven no. 332407.

G E H E I M

Betr.: "Comité D.D.R."

Naar het voorbeeld van de onlangs opgerichte vriendschapsorganisaties: "Comité Nederland - Tsjecho-Slowakije", "Comité Nederland-Roemenië", het in oprichting zijnde "Nederlands-Chinees Genootschap" en de reeds jaren bestaande Verenigingen "Nederland-U.S.S.R." en "Nederland-Polen", achtte men het in communistische kringen gewenst, pogingen te ondernemen om ook tot oprichting te komen van een "Comité voor culturele betrekkingen tussen Nederland en de Duitse Democratische Republiek (D.D.R.)".

Het initiatief tot de oprichting van dit comité is waarschijnlijk uitgegaan van de D.D.R., de uitwerking van de plannen werd echter overgelaten aan de C.P.N.

Het secretariaat voor Pers en Propaganda van de C.P.N. verzond nl. op 30-7-'55 aan enige betrouwbaar geachte partijgenoten een circulaire, waarin Harry VERHEY, secretaris voor Pers en Propaganda, mededeelde, dat het in de bedoeling lag een comité op te richten, dat zich bezig zou houden met de bevordering van de culturele betrekkingen tussen Nederland en de D.D.R. (zie bijlage).

Op de eerste vergadering van 4-8-'55, die diende ter algemene voorbereiding, kwam men niet tot bepaalde besluiten, omdat nog geen richtlijnen uit de D.D.R. waren ontvangen.

Op 19-10-'55 werd een tweede bijeenkomst gehouden waar bleek, dat het comité, aangeduid met de naam "Comité D.D.R.", reeds (vermoedelijk op de eerste vergadering) was samengesteld uit 10 personen, doch dat het aantal leden van het comité zou worden uitgebreid. In het "Comité D.D.R." hebben o.a. zitting Harry VERHEY, Jacques H.M. BOS (17-5-'24) - werkzaam bij Pegasus - en Willem E. NEVEN (15-7-'10) - werkzaam bij "De Waarheid".

Op deze vergadering deelde VERHEY mede, dat hij uit de D.D.R. een schrijven met richtlijnen had ontvangen.

De vriendschapsorganisaties in het algemeen hebben o.m. tot taak tussen Nederland en de betrokken volksdemocratie meer begrip te kweken, een betere verstandhouding te bevorderen en meer kennis te verschaffen. Deze taak zal het "Comité D.D.R." moeten vervullen t.a.v. Nederland en de D.D.R. Middelen hiertoe zijn o.a. het vertonen van films, het uitgeven van bulletins en het uitwisselen van delegaties.

Volgens de richtlijnen uit de D.D.R. hielden de voorlopige werkzaamheden van het comité in:

- het samenstellen van een lijst met namen van personen en verenigingen, die geschikt zijn om met propagandamateriaal te worden bewerkt;
- het uitzoeken van personen, die in aanmerking komen om als lid van een delegatie naar de D.D.R. te gaan;
- het leggen van contacten met sportmensen en sportorganisaties, alsmede met universiteiten en hoogleraren e.d.

Op deze vergadering werd besloten BOS en NEVEN naar de D.D.R. te zenden om bovenstaande plannen nader te bespreken.

Op 11-1-'56 zijn zij voor een 12-daags verblijf naar de D.D.R. vertrokken en hebben op 7-2-'56 in een vergadering van het "Comité D.D.R." hun ervaringen medegedeeld.

De D.D.R. wenste tot uitwisseling te komen van arbeidersdelegaties en groepen kunstenaars, zoals balletleiders en cineasten.

G E H E I M

BOS en NEVEN hadden in de D.D.R. o.a. contact gehad met de daar verblijvende Nederlandse cineasten Joris IVENS en Joop HUISKEN. Mogelijk zullen IVENS en HUISKEN in de D.D.R. fungeren als contactpersonen voor het comité.

Voorts is de toezegging verkregen, dat van de D.D.R. uit bulletins naar Nederland zullen worden gezonden.

Voor de opening van het Museum te Dresden in Juni '56 zullen niet alleen de directeuren van het Rijksmuseum en het Stedelijk Museum te Amsterdam worden uitgenodigd, doch ook directeuren van enige andere musea in Nederland.

Prof. Dr. Robert ALT, lid van het Centraal Comité van de S.E.D., is voorzitter van de Oost-Duitse "Vereniging voor culturele betrekkingen met het buitenland".

T.a.v. het "Comité D.D.R." wordt door de C.P.N. op het ogenblik nog zeer grote geheimhouding betracht. Het comité zelf legt een grote zorgvuldigheid t.a.v. de keuze van zijn medewerkers aan de dag.

Opmerking:

Als regel geldt, dat zogenaamde vriendschapsorganisaties ("Nederland U.S.S.R." etc.) niet via de communistische partij opgericht c.q. geleid worden, maar via de ambassade of handelsvertegenwoordiging. Wel houdt het partijbestuur met een van de leidende figuren in deze vriendschapsorganisaties nauw contact, zij het dat dit contact meestal buiten medeweten van de overige bestuursleden plaats vindt.

Mogelijk is de verklaring van het nadrukkelijk inschakelen van de C.P.N. bij de oprichting van het "Comité D.D.R." te vinden in het feit, dat hier te lande geen diplomatieke vertegenwoordiging van de D.D.R. zetelt.

Maart 1956

AFSCHRIJF

GEHEIM.

Partijbestuur COMMUNISTISCHE PARTIJ VAN NEDERLAND

Keizersgracht 324 Amsterdam G.

Afd. HV/RK

Amsterdam, 30 Juli 1955

Aan kameraad

Waarde Kameraad,

Het ligt in het voornemen een comite op te richten voor culturele betrekkingen tussen Nederland en de Duitse Democratische Republiek.

Wij zouden je willen vragen om zitting te nemen in dit comite, onder wiens auspiciën een aantal culturele manifestaties en het ontwikkelen van delegaties zal worden georganiseerd.

Het zitting nemen in dit comite betekent niet, dat je er veel werk voor zult moeten verrichten, zodat we niet veel beslag op je tijd zullen leggen.

Het comite zal van tijd tot tijd bij elkaar komen om met elkaar van gedachten te wisselen, hoe het streven van het comite kan worden bevorderd.

Voor een eerste bespreking over de werkzaamheden van het comite nodigen wij je uit op

a.s. Donderdag, 4 Augustus
des avonds om 8 uur
in Felix Meritis, kamer Harry Verhey.

Hopende op een gunstig antwoord en op je komst, rekenen wij zonder tegenbericht op je aanwezigheid.

Met kam. groeten

Namens het Secretariaat voor
Pers en Propaganda,

(H. Verhey).